

Riktlinjer för Leverantörslistan

Organisationen Fair Trade Återförsäljarna

Innehåll

Introduktion.....	3
Varor från WFTO-producenter/importörer.....	3
10 principer för Fair Trade enligt WFTO.....	3
Fairtrade-märkta varor.....	4
Skillnaden mellan Fair Trade och Fairtrade.....	5
Fair Trade-andel.....	5
Rekommendationer	5
Val av varor	5
Försäljningspris	6
Kategorierna i leverantörlistan	6
Kategori 1: WFTO-medlemmar.....	6
Kategori 2: Leverantörer av Fairtrade-märkta produkter	7
Kategori 3: Leverantörer godkända av andra WFTO-medlemmar	7
Godkända av Fair Trade Danmark:	7
Godkända av BAFTS (British Association for Fair Trade Shops & Suppliers).....	8
Godkänd av The House of Fair Trade:.....	8
Leverantörer som ej ingår i den godkända Fair Trade-andelen.....	8
Övriga varor i sortimentet som är komplement till Fair Trade-utbudet	8

Introduktion

Att vara medlem i Organisationen Fair Trade Återförsäljarna innebär att man åtar sig att fokusera majoriteten av sin omsättning på Fair Trade-varor. Leverantörslistan fastställer vilken typ av varor som räknas som Fair Trade enligt Organisationen Fair Trade Återförsäljarna och som därmed ingår i den andel av inköpen som skall vara Fair Trade, enligt fastställda kriterier för varje medlemskategori.

Leverantörslistan finns tillgänglig på www.fairtradeorg.se.

Dessa riktlinjer är ett komplement till leverantörslistan. Här beskrivs de olika begrepp och kategorier som används i leverantörslistan, och här ges exempel på leverantörer inom de olika kategorierna. Riktlinjerna innehåller även rekommendationer för val av varor.

Varor från WFTO-producenter/importörer

WFTO-producenternas/importörernas varor består av såväl livsmedel som hantverk, såväl sammansatta produkter som enkla. Istället för att ha specifika kriterier framtagna för varje varugrupp, som Fairtrade-märkningen, så följer organisationen eller företaget som helhet WFTO:s 10 principer för Fair Trade.

World Fair Trade Organization är en global medlemsorganisation för aktörer inom rättvis handel. WFTO har över 400 medlemmar i 70 länder, flertalet finns i Syd. Medlemmarna följer 10 gemensamma principer och betalar en medlemsavgift. Medlemmarna kontrollerar själva hur principerna följs genom löpande rapporter samt internkontroller. Dessutom genomförs regelbunden externkontroll.

WFTO:s produktmärkning används av medlemsorganisationer i WFTO som arbetar med Fair Trade. Medlem kan vara en producent som blir certifierad genom WFTO:s garantisystem, en importör som når upp till reglerna för garantisystemet eller återförsäljarorganisationen. De behöver alla genomgå garantisystemet för att få sälja produkter som bär märkningen vilket innebär att hela produktionskedjan blir Fair Trade, från produkt till butik.

Organisationen Fair Trade Återförsäljarna är medlem i WFTO.

10 principer för Fair Trade enligt WFTO

Dessa 10 principer ska följas av samtliga medlemsorganisationer inom WFTO.

1. **Bättre möjligheter för marginaliserade producenter**
Genom handel skapar organisationen möjligheter för marginaliserade småskaliga producenter att uppnå ekonomisk självförsörjning.
2. **Transparent och demokratisk organisation**
Organisationen är transparent, agerar ansvarsfullt mot alla sina intressenter och har en demokratisk organisationsstruktur.
3. **Handel med socialt, ekonomiskt och miljömässigt ansvar**
Organisationen tar socialt, ekonomiskt och miljömässigt ansvar och strävar efter att ha

långsiktiga handelsrelationer. Handeln bygger på solidaritet och förtroende. Ingen part vinstmaximerar på producentens bekostnad.

4. **Rättvist pris och rättvis betalning**

Priset bestäms genom en öppen dialog mellan handelspartnerna, så att det blir ekonomiskt hållbart i alla led. Män och kvinnor får lika betalning för lika arbete.

5. **Inget barnarbete eller tvångsarbete**

Organisationen garanterar att barnarbete och tvångsarbete inte förekommer inom produktionen, att FN:s barnkonvention respekteras och att nationella arbetslagar följs.

6. **Icke-diskriminering, jämställdhet och fackliga rättigheter**

Organisationen motarbetar alla former av diskriminering, verkar för jämställdhet och säkerställer rätten till kollektiv organisering.

7. **Goda arbetsförhållanden**

Organisationen garanterar goda arbetsvillkor och en säker och hälsosam arbetsmiljö, i enlighet med ILO:s kärnkonventioner.

8. **Kapacitetsbyggande**

Organisationen arbetar för att stärka de positiva effekterna av Fair Trade för marginaliserade småskaliga producenter.

9. **Ökad medvetenhet om Fair Trade**

Organisationen arbetar för att öka medvetenheten om Fair Trade och om behovet av rättvisa handelsvillkor. Organisationen informerar också om producenterna som odlar och tillverkar varorna.

10. **Miljöhänsyn**

Organisationen bedriver ett aktivt miljöarbete för att göra sin verksamhet mer hållbar. Inköp, produktion och packning sker på ett sätt som minimerar påverkan på miljön.

Fairtrade-märkta varor

Fairtrade är en produktmärkning, baserad på oberoende certifiering och produktspecifika kriterier, för främst livsmedel men även andra produkter som till exempel rosor, bomull, guld, hudvård och sportbollar.

Fairtrade är en oberoende certifiering med kriterier för ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling i länder med utbredd fattigdom. Det internationella certifieringsmärket har använts i Sverige sedan 2004 och från 2010 används det internationella namnet Fairtrade. I Sverige finns ca 2100 olika Fairtrade-märkta produkter.

Fairtrades kriterier är utvecklade av Fairtrade International i samarbete med producentnätverk och de nationella Fairtrade-organisationerna runt om i världen. De baseras på de grundläggande ILO-konventionerna för mänskliga rättigheter i arbetslivet och syftar till ekonomisk utveckling och ökad miljöhänsyn. Kriterierna är indelade i kärnkriterier, utvecklingskriterier, handelskriterier och produktspecifika kriterier och har alla en gemensam utgångspunkt – genom att garantera ett minimipris för råvaran och en långsiktig affärsrelation erbjuds förbättrade villkor för odlare och anställd arbetskraft i länder med utbredd fattigdom som annars kan missgynnas av villkoren för världshandeln.

Generella kriterier:

- Odlare och anställda får förbättrade ekonomiska villkor
- Premier till investeringar i lokalsamhälle och verksamhet
- Barnarbete och diskriminering motverkas
- Demokratin och organisationsrätten främjas
- Miljöhänsyn och ekologisk produktion främjas

Skillnaden mellan Fair Trade och Fairtrade

Fair Trade omfattar både Fairtrade-märkta varor (observera att Fairtrade skrivs i ett ord) och varor från en WFTO-importör/producent. Systemen med Fairtrade-märkta varor och organisationer/företag som följer WFTO:s principer fungerar parallellt och är ibland överlappande, t.ex. kan en skjorta gjord av Fairtrade-märkt bomull vara sydd av en producent som är medlem i WFTO. WFTO-producenternas varor saluförs främst i specialbutiker som är inriktade på Fair Trade medan Fairtrade-märkta varor har den konventionella detaljhandeln som främsta marknadsplats. Det är helt enkelt två olika system inom Fair Trade/rättvis handel som syftar till att förbättra arbets- och levnadsvillkoren för producenter i Afrika, Asien och Latinamerika.

Fair Trade-andel

Fair Trade-andelen, som Organisationen Fair Trade Återförsäljarnas medlemmar ska leva upp till, baseras på inköp som gjorts av varor till försäljning under året enligt följande:

Fair Trade-andel = $\text{inköp Fair Trade} / (\text{inköp Fair Trade} + \text{inköp ej Fair Trade})$

Observera att vi räknar andelen av inköp och inte av försäljning! Se respektive medlemskategori för att se hur stor andelen ska vara. Leverantörslistan listar de kategorier som får räknas med i Fair Trade-delen.

Rekommendationer

Val av varor

Välj i första hand varor från WFTO-leverantörer eftersom hela kedjan då är Fair Trade och alla i ledet dvs. producenter, importörer/leverantörer och återförsäljare ägnar sig helt åt Fair Trade. Genom att handla av importörer som ansöker om WFTO-medlemskap stöttar vi dessa under uppbyggnadsfasen.

Vårt existensberättigande är inte att sälja Fairtrade-märkta produkter utan det krävs mer av oss som medlem i Organisationen Fair Trade Återförsäljarna. Vi jobbar för samma sak, att de som tillverkar varorna ska få det bättre, men har olika inriktning. Vi vill jobba helt med Fair Trade och

därför vill vi samarbeta med andra som arbetar på samma sätt som oss i alla led. Därför bör vi prioritera att handla från leverantörer som är WFTO-medlemmar.

Vi rekommenderar, när det gäller Fairtrade-märkta varor, att man väljer sådana varor som inte finns att hitta i andra butiker i den stad/trakt man verkar. Dels för att vi vill uppmuntra vanlig handel till att sälja Fairtrade (och då inte konkurrera ut dem) och dels för att det inte finns anledning för oss att sälja varor som de vanliga livsmedelsbutikerna saluför.

Försäljningspris

Enligt motion antagen på Organisationen Fair Trade Återförsäljarnas årsmöte 2012 rekommenderas att vi tar ut minst följande försäljningspris för våra varor:

Hantverk: inköpspris (exkl. moms) x 2,5
Livsmedel: inköpspris (exkl. moms) x 1,5

Kategorierna i leverantörlistan

Leverantörslistan tre kategorier av godkända Fair Trade-leverantörer är följande:

1. WFTO-medlemmar
2. Leverantörer av Fairtrade-märkta produkter
3. Leverantörer godkända av andra WFTO-medlemmar

Observera att Organisationen Fair Trade Återförsäljarna inte gör någon egen kontroll av leverantörer, utan de som står på denna lista har kontrollerats av andra godkända aktörer i rättvis handelssystemet.

Till varje kategori nedan ges *exempel* på leverantörer som kan ingå i kategorierna. En leverantör som inte är omnämnd men som lever upp till kraven i kategorin räknas alltså som godkänd Fair Trade-leverantör.

Leverantörer som ej ingår i den godkända Fair Trade-andelen, men som ändå kan motiveras som komplement, listas också nedan.

Kategori 1: WFTO-medlemmar

Alla WFTO-medlemmar är godkända leverantörer (oavsett om de är med i listan eller ej).

Svenska WFTO-medlemmar:

The House of Fair Trade: hantverk och livsmedel (ägs bl.a. av Fair Trade Återförsäljarnas medlemsbutiker i Sverige)	housefairtrade.se
Sackeus: livsmedel (bl.a. Egualé-sortimentet)	sackeus.se
North and South Fair Trade: livsmedel och hantverk	northsouth-fairtrade.se
La Maison Afrique: hantverk från Madagaskar	la-maison-afrique.se
IM Fair Trade: hantverk	imfairtrade.se
Fair Monkey: textilier, smycken m.m. från Guatemala	fairmonkey.se

Exempel på andra europeiska WFTO-medlemmar:

GEPA (Tyskland): hantverk och livsmedel	gepa.de
Fair Trading (Danmark): hantverk och livsmedel (ägs bl.a. av Fair Trade-butiker i Danmark)	fairtrading.dk
People Tree (Storbritannien): kläder och accessoarer	peopletree.co.uk
Traidcraft Exchange (Storbritannien): livsmedel, hantverk, kläder	traidcraft.co.uk
New Overseas Traders (Storbritannien): hantverk från Indien.	newoverseastraders.co.uk
Nkuku (Storbritannien): Hantverk från Afrika och Indien	nkuku.com

Kategori 2: Leverantörer av Fairtrade-märkta produkter

I princip är varor försedda med Fairtrade-märkning godkända under denna kategori. Vi bör dock undvika leverantörer och förädlingsföretag som ligger för långt från våra Fair Trade-principer enligt WFTO.

Exempel på leverantörer med Fairtrade-märkta produkter i sitt sortiment:

Dagsmeja: livsmedel, hudvårdsprodukter m.m.	dagsmeja.se
Urtekram: livsmedel, hudvårdsprodukter m.m.	urtekram.dk
Kung Markatta: livsmedel	kungmarkatta.se
Tekompaniet: tegrossist	tekompaniet.se
V-sell: choklad och godis	vsell.se
Stockholm konfektyrfabrik: konfektyr	stockholmskonfektyr.se
Sture och Lisa: barnkläder av Fairtrade-märkt bomull	stureolisa.se
Little Green Radicals: barnkläder av Fairtrade-märkt bomull	littlegreenradicals.co.uk

Kategori 3: Leverantörer godkända av andra WFTO-medlemmar

Här ingår de leverantörer som idag inte är WFTO-medlemmar, men som godkänts som leverantörer av WFTO-medlemmar i andra importerande länder (främst i väntan på eget WFTO-medlemskap). Nedan listas exempel på godkända leverantörer.

Godkända av Fair Trade Danmark:

Global Trade: varor från främst Ghana men också Burkina Faso	global-trade.dk
Huset ved Havet: hantverk från Zimbabwe, Sydafrika Malawi och Zambia	husetvedhavet.dk
Chola: kläder, accessoarer och heminredning i alpaca från Bolivia	chola.dk
Just Business: hantverk, kläder, leksaker, möbler m.m.	just-business.dk

Godkända av BAFTS (British Association for Fair Trade Shops & Suppliers)

Lanka Kade: leksaker från Sri Lanka	lankakade.co.uk
Manumit Fair Trade: smycken och accessoarer	manumituk.com
Nomads clothing: damkläder	nomadsclothing.com

Godkänd av The House of Fair Trade:

Soft Zone: hudvårdsprodukter från Swazi Secrets (Swaziland)	softzone.se
---	-------------

Leverantörer som ej ingår i den godkända Fair Trade-andelen

Leverantörer som ej räknas med i Fair Trade-andelen men som har koppling till Fair Trade. Nedan listas exempel på leverantörer.

- Importörer som ansöker om WFTO-medlemskap:
Fair Mail: vykort och fotografier tagna av ungdomar i Peru och Indien fairmail.info
- Leverantör som inte är medlem i WFTO men saluför WFTO-producents varor (WFTO-kedjan räknas då som bruten):
Sol Sisters: textil och smycken från Global Mamas (Ghana) solsisters.se
Baby Nord: tygleksaker från Peppas (Indien) babynord.se
- Leverantör inte är medlem i WFTO men saluför varor från producent/leverantör som godkänts av en WFTO-medlem (WFTO-kedjan räknas då som bruten):
Playing & Learning: säljer Lanka Kade-produkter
Fahrmans: säljer Lanka Kade-produkter fahrmans.se

Övriga varor i sortimentet som är komplement till Fair Trade-utbudet

Att sälja till exempel UNICEF-kort har inte någon koppling till Fair Trade, inte heller att sälja produktserier som "bara" har någon miljömärkning eller att sälja varor från sociala kooperativ i Sverige (såvida de inte har Fair Trade-koppling t.ex. kakor bakade på Fair Trade-ingredienser).

Exempel på komplementvaror som säljs i butikerna idag:

Kinal: ideell organisation som importerar, rostar och distribuerar Kinalkaffe från småbönder i Mexico	kinal.se
Just Africa: direktimporterar hantverk från småproducenter i främst Burkina Faso och Tanzania	justafrica.se
CAUP: stickade accessoarer i alpaca från Bolivia	
DEM Collective: dam- och herrkläder	demcollective.se
Afroart: direktimporterar hantverk från småproducenter	afroart.se
Afrikagrupperna: saluför bl.a. almanackor afrikagrupperna.se	
Putumayo World Music: CD-skivor med musik från hela världen	putumayo.com